

Miljø- og Fødevareministeriet
Departementet

Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg

Den 11. september 2015

Sagsnummer: 99

./.. Vedlagt fremsendes til udvalgets orientering grundnotat om ændring af bilag II, III og V til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 396/2005 med hensyn til maksimalgrænseværdier for pesticiderne 1-methylcyclopropan, flonicamid, flutriafol, indolyldikesyre, indolyldimursyre, pethoxamid, pirimicarb, prothioconazol og teflubenzuron i eller på specifikke produkter (komité-sag).

Forslaget forventes at komme til afstemning i den Stående Komité for Planter, Dyr, Fødevarer og Foder (SCoPAFF) den 21.- 22. september 2015.

En vedtagelse af forslaget vurderes at betyde et uændret beskyttelsesniveau i Danmark.

Regeringen kan derfor støtte forslaget.

Det bemærkes, at regeringens holdning til forslaget ligger inden for de retningslinjer, som den tidligere regering forelagde Folketingets fødevareordførere for behandling af komité-sager om fastsættelse af maksimalgrænseværdier for pesticidrester.

Med venlig hilsen

Hanne Lauger

Miljø- og Fødevareministeriet

Fødevarestyrelsen

Kemi og Fødevarekvalitet

Sagsnr.: 2014-29-35-00117 / 31537

Den 10. september 2015

MFVM 424

GRUNDNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om ændring af bilag II, III og V til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 396/2005 med hensyn til maksimalgrænseværdier for pesticiderne 1-methylcyclopropen, flonicamid, flutriafol, indolyledikesyre, indolyismørsyre, pethoxamid, pirimicarb, prothioconazol og teflubenzuron i eller på specifikke produkter (komité-sag)

KOM-dokument foreligger ikke

Resumé

Forslaget omhandler ændringer vedrørende maksimalgrænseværdier i bilag II, III og V til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 396/2005 for ni aktivstoffer i en række afgrøder og i produkter af animalsk oprindelse (komité-sag). Forslaget vedrører ændringer af maksimalgrænseværdier på baggrund af revurderinger af stofferne 1-methylcyclopropen, flonicamid, flutriafol, indolyledikesyre, indolyismørsyre, pethoxamid, pirimicarb, prothioconazol og teflubenzuron på visse afgrøder. Revurderingerne betyder, at der er maksimalgrænseværdier, der sættes op, maksimalgrænseværdier der sættes ned, nye maksimalgrænseværdier der etableres, og maksimalgrænseværdier der fastsættes på detektionsgrænsen. Der er gennemført risikovurderinger for de anførte stoffer, og de ændrede maksimalgrænseværdier vurderes at være sundhedsmæssigt acceptable. DTU Fødevareinstituttet har foretaget en vurdering af eventuelle kombinationseffekter, som ikke giver anledning til sundhedsmæssige betænkeligheder. Forslaget forventes at komme til afstemning i den Stående Komité for Planter, Dyr, Fødevarer og Foder (SCoPAFF) den 21.- 22. september 2015. En vedtagelse af forslaget vurderes at betyde et uændret beskyttelsesniveau i Danmark. Regeringen kan derfor støtte forslaget. Det bemærkes, at regeringens holdning til forslaget ligger inden for de retningslinjer, som den tidligere regering forelagde Folketingets fødevareordførere for behandling af komité-sager om fastsættelse af maksimalgrænseværdier for pesticidrester.

Baggrund

Kommissionen har fremsat forslag til ændring af bilag II, III og V til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 396/2005 af 23. februar 2005 om maksimalgrænseværdier for pesticidrester i eller på vegetabiliske og animalske fødevarer og foderstoffer og om ændring af Rådets direktiv 91/414/EØF (herefter pesticidrammeforordningen).

Forslaget er fremsat med hjemmel i artikel 14, stk. 1, litra a, artikel 18, stk. 1, litra b og artikel 49, stk. 2 i pesticidrammeforordningen.

Forslaget behandles i forskriftsprocedure med kontrol i den Stående Komité for Planter, Dyr, Fødevarer og Foder (SCoPAFF). Hvis der er kvalificeret flertal for forslaget, forelægger Kommissionen forslaget for Rådet og Europa-Parlamentet, der udtaler sig med henholdsvis kvalificeret og absolut flertal inden for 3 måneder. Kommissionen vedtager forslaget, såfremt Rådet og Europa-Parlamentet tilslutter sig forslaget, eller ikke har udtalt sig inden for tidsfristen. Opnås der ikke kvalificeret flertal i den Stående Komité for Planter, Dyr, Fødevarer og Foder (SCoPAFF), forelægger Kommissionen sagen for Rådet og Europa-Parlamentet, der udtaler sig med henholdsvis kvalificeret og absolut flertal inden for 2 måneder. Kommissionen vedtager forslaget, såfremt Rådet og Europa-Parlamentet tilslutter sig forslaget eller ikke har udtalt sig inden for tidsfristen.

Forslaget forventes at komme til afstemning i den Stående Komité for Planter, Dyr, Fødevarer og Foder (SCoPAFF) den 21.- 22. september 2015.

Nærhedsprincippet

Der er tale om gennemførelsesforanstaltninger til en allerede vedtaget retsakt. Det er derfor regeringens vurdering, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Formål og indhold

Generelt om ændringer af maksimalgrænseværdier for pesticidrester

Maksimalgrænseværdier for pesticidrester i fødevarer er fastsat i pesticidrammeforordningens bilag II for de aktivstoffer, der allerede er fuldt evaluerede i forbindelse med optagelse eller ikke-optagelse på EU's positivliste til anvendelse af pesticider (Europa Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1107/2009). Maksimalgrænseværdier er fastsat i bilag III for de aktivstoffer og afgrøder, der endnu ikke er færdigevaluerede med hensyn til alle anvendelser og resulterende restindhold; der er dog foretaget en sundhedsmæssig vurdering af alle maksimalgrænseværdier i bilag III.

For nogle pesticider vurderes det ikke nødvendigt at fastsætte maksimalgrænseværdier, fordi et eventuelt restindhold efter anvendelse af pesticiderne ikke vurderes at have en sundhedsmæssig risiko. Disse stoffer opføres på en liste i pesticidrammeforordningens bilag IV. Pesticider, hvor alle maksimalgrænseværdier fastsættes på detektionsgrænsen, opføres på bilag V.

Når der er indgivet en ansøgning om en konkret anvendelse af et pesticid i EU, gennemføres der i EU en konkret risikovurdering, og der fastlægges på den baggrund specifikke maksimalgrænseværdier for pesticidrester i bestemte afgrøder. Så længe der ikke er fastlagt en maksimalgrænseværdi på baggrund af konkrete anvendelser af et pesticid, gælder den automatisk fastsatte analytiske detektionsgrænse på 0,01 mg/kg for afgrøde-pesticid-kombinationen. Dette er udtryk for en 0-tolerance, idet det pågældende pesticid ikke må kunne måles i afgrøden.

En maksimalgrænseværdi kan, efter den fornødne konkrete risikovurdering i EU, indføres eller ændres på baggrund af:

- udvidet anvendelse til andre afgrøder af et allerede godkendt pesticid.

- anden anvendelse af et pesticid, for eksempel i en medlemsstat hvor der for en effektiv bekæmpelse påkræves en øget behandling, der medfører en øget rest i afgrøden.
- ansøgninger om importtolerancer fra tredjelande for produkter, der indføres til EU, og hvor der ikke allerede er fastsat en dækkende EU-grænseværdi.
- implementering af Codex Alimentarius (FAO – Food And Agriculture Organization /WHO – World Health Organization) grænseværdier i EU.
- nye oplysninger om for eksempel toksikologi.
- planlagt revurdering af pesticidet.
- andre særlige forhold (for eksempel at stoffet forekommer som miljøforurening).
- tilbagekaldelse af eksisterende godkendelser.

Ansøgninger om fastsættelse af en ny maksimalgrænseværdi på baggrund af anvendelse i EU eller import af fødevarer, der indeholder rester af stoffet, bliver i første omgang evalueret af en medlemsstat i EU. Den Europæiske Fødevarer sikkerhedsautoritet (EFSA) foretager herefter en videnskabelig sundhedsmæssig vurdering af alle forslag til ændringer af maksimalgrænseværdier.

Kommissionens forslag

Kommissionen foreslår på baggrund af videnskabelige risikovurderinger fra EFSA, at bilag II, III og V ændres med hensyn til maksimalgrænseværdier (MRL) for stofferne 1-methylcyclopropen, flonicamid, flutriafol, indolyledikesyre, indolyismørsyre, pethoxamid, pirimicarb, prothioconazol og teflubenzuron. For disse stoffer foreslås maksimalgrænseværdierne ændret som konsekvens af revurdering af stofferne.

Ved revurderingen sættes maksimalgrænseværdien til detektionsgrænsen, hvis der hverken er en relevant godkendelse i EU, en importtolerance eller en Codex Alimentarius-grænseværdi.

Nedenfor er angivet hvilke maksimalgrænseværdier, der foreslås sat op fra den analytiske detektionsgrænse (ny maksimalgrænseværdi), og hvilke maksimalgrænseværdier, der foreslås sat op fra en værdi højere end den analytiske detektionsgrænse (maksimalgrænseværdien sættes op), hvilke maksimalgrænseværdier, der sættes ned samt maksimalgrænseværdier, som fastsættes til detektionsgrænsen.

Grænseværdier, der ændres som følge af revurdering af stofferne:

- For 1-methylcyclopropen sker kun justering af detektionsgrænsen, så grænsen svarer til, hvad man teknisk kan måle.
- For flonicamid sættes maksimalgrænseværdien op for hele gruppen citrusfrugter, hele gruppen kernefrugter, for kirsebær, ferskner, blommer, tomater, peberfrugter, auberginer, for hele undergruppen cucurbitae med spiselig skræl og hele undergruppen cucurbitae uden spiselig skræl, for rosenkål, friske ærter uden skræl, bomuldsfrø, byg, havre, rug, humle. For lever, nyre, spiselige slagtebiprodukter og andet af kvæg, får, geder, heste, æsler, mulddyr og mulæsler, andre husdyr (kaniner og kænguruer), samt fedt af fjerkræ

- For flonicamid sættes maksimalgrænseværdien ned for abrikoser, for andet i gruppen stenfrugter, kartofler, for kød af svin, lever af fjerkræ, for hele gruppen fugleæg, for honning, samt for grupperne padder og krybdyr, snegle og andre animalske produkter af landdyr.
- For flonicamid sættes ny maksimalgrænseværdi for andet i undergruppen svin og fjerkræ.
- For flutriafol sættes maksimalgrænseværdien op for druer til vinfremstilling, rødbeder, tomater, rapsfrø, sennepsfrø, sæddodder, ris. Endvidere for lever af svin, kvæg, får, geder, heste, æsler, mulddyr og mulæsler og andre husdyr (kaniner og kænguruer).
- For flutriafol sættes maksimalgrænseværdien ned for gruppen citrusfrugter, kirsebær, jordbær, kartofler, auberginer, meloner, vandmeloner og andet i undergruppen cucurbitae med ikke spiselig skræl, for friske ærter uden skræl, for hele gruppen olieholdige frø undtagen rapsfrø, sennepsfrø, sojabønner og sæddodder. For hovedgruppen korn undtagen ris, for sukkerroer (roden).
- For indolyledikesyre sker kun justering af detektionsgrænsen, så grænsen svarer til, hvad man teknisk kan måle.
- For indolyismørsyre sker kun justering af detektionsgrænsen, så grænsen svarer til, hvad man teknisk kan måle.
- For pethoxamid sker kun justering af detektionsgrænsen, så grænsen svarer til, hvad man teknisk kan måle.
- For pirimicarb sættes maksimalgrænseværdien op for abrikoser og blommer, for undergruppen af stængelfrugter, for undergruppen hoved- og pluksalat og andre salatplanter herunder Brassicacea undtagen havesalat, bredbladet endivie, for friske bønner og ærter med skal samt rabarber. For undergrupperne blomster og blade i gruppen tørret urteudtræk.
- For pirimicarb sættes maksimalgrænseværdien ned for grupperne træsnødder og kernefrugter, for ferskner og andet i gruppen stenfrugter, for spisedruer og druer til vinfremstilling, jordbær og hyldebær. For undergrupperne med spiselig skræl, små og store afgrøder med ikke-spiselig skræl i gruppen diverse frugter. Endvidere ned for kartofler. For undergrupperne tropiske rod- og knoldgrøntsager, andre rod- og knoldgrøntsager (undtagen sukkerroer) og løg i gruppen rod- og knoldgrøntsager. For undergruppen solanacea, for meloner, vandmeloner og andet i undergruppen cucurbitae uden spiselig skræl samt for suktermajs. For undergrupperne andre frugtgrøntsager, blomsterkål, hovedkål og bladkål samt kålrabi. For havesalat, for undergruppen spinat o. lign. (blade), for vinblade, brøndkarse, julesalat, undergruppen urter. For friske bønner og ærter uden skal, linser og andet i gruppen friske bælgfrugter, for gruppen friske stængelgrøntsager undtagen artiskokker og rabarber, for gruppen svampe samt for tang. For hovedgrupperne tørrede bælgfrugter, olieholdige frø og frugter undtagen hjulkrone, hovedgruppen

korn, for undergrupperne rødder og andet urteudtræk i gruppen tørret urteudtræk. Endvidere for humle, hele gruppen frøkrydderier og for sukkerroer (roden).

- For pirimicarb sættes ny maksimalgrænseværdi for alle produkter af svin, kvæg, får, geder, heste, æsler, mulddyr og mulæsler og andre husdyr (kaniner og kænguruer), for hele gruppen mælk, samt for grupperne padder og krybdyr, snegle og andre animalske produkter af landdyr.
- For prothioconazol sættes maksimalgrænseværdien op for tranebær, undergruppen blomsterkål samt porrer. For andet af svin, kvæg, får, geder, heste, æsler, mulddyr og mulæsler og andre husdyr (kaniner og kænguruer).
- For prothioconazol sættes maksimalgrænseværdien ned for hovedkål, for bønner og andet i hovedgruppen tørrede bælgfrugter, for hele gruppen olieholdige frø undtagen for rapsfrø. For hovedgruppen korn undtagen majs, havre, hvede og andet. For sukkerroer (roden), for kød og fedt af svin, kvæg, får, geder, heste, æsler, mulddyr og mulæsler og andre husdyr (kaniner og kænguruer). For alle produkter af fjerkræ undtagen spiselige slagte-biprodukter og andet samt for hele gruppen fugleæg.
- For prothioconazol sættes ny maksimalgrænseværdi for kartofler, kepaløg, skalot-teløg og sukkermais.
- For teflubenzuron sættes maksimalgrænseværdien op for hele gruppen af kernefrugter.
- For teflubenzuron sættes maksimalgrænseværdien ned for grupperne stenfrugter, bær og småfrugter, for dadler, kartofler, batater/søde kartofler, meloner, sukkermais, for undergruppen blomsterkål, for hovedkål og andet i undergruppen hovedkål og hele undergruppen bladkål. For kålrabi, for hele undergruppen urter, for vilde svampe, byg, majs, havre, rug og hvede.
- For teflubenzuron sættes ny maksimalgrænseværdi for alle produkter af svin, kvæg, får, geder, heste, æsler, mulddyr og mulæsler, fjerkræ, og andre husdyr (kaniner og kænguruer), for hele gruppen mælk, for hele gruppen fugleæg samt for grupperne padder og krybdyr, snegle og andre animalske produkter af landdyr.

Udtalelser

Europa-Parlamentet vil få forelagt forslaget som et led i forskriftsproceduren med kontrol.

Gældende dansk ret

Forslaget vedrører ændring af bilag til pesticidrammeforordningen. Ændringen vil være direkte gældende i Danmark. I henhold til pesticidrammeforordningens artikel 34 fastsætter medlemsstaterne sanktioner for overtrædelse af forordningen.

Konsekvenser

Forslaget har ikke lovgivningsmæssige, statsfinansielle eller administrative konsekvenser. Forslaget vurderes heller ikke at have samfundsøkonomiske eller erhvervmæssige konsekvenser.

Forslaget er udarbejdet på basis af videnskabelige vurderinger fra Den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritet (EFSA), som har vurderet, at de foreslåede ændringer vedrørende maksimalgrænseværdier er sundhedsmæssigt acceptable for forbrugerne.

DTU Fødevarer instituttet er anmodet om en vurdering af forslaget, og vurderer, at der ikke vil være sundhedsmæssige problemer som følge af de foreslåede ændringer vedrørende maksimalgrænseværdier. DTU Fødevarer instituttet bemærker, at Den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritet (EFSA) ikke har foretaget en vurdering af eventuelle kombinationseffekter, idet der endnu ikke foreligger en harmoniseret metode til dette. Der arbejdes i EFSA målrettet på at udvikle en sådan metode.

Det fremgår af pesticidrammeforordningens artikel 14, stk. 2, at eventuelle kombinationseffekter skal indarbejdes i vurderingen af pesticidrester i fødevarer, når der findes en egnet metode.

I fravær af en harmoniseret metode til vurdering af mulige kombinationseffekter har DTU Fødevarer instituttet - på grundlag af den nuværende viden om kombinationseffekter og indtag af pesticidrester hos den danske befolkning - foretaget en overslagsmæssig vurdering af risikoen for indtaget af pesticider, hvor der tages højde for kombinationseffekter. På baggrund heraf vurderes de foreslåede maksimalgrænseværdier ikke at give anledning til sundhedsmæssige betænkeligheder.

En vedtagelse af forslaget vurderes på den baggrund at betyde et uændret beskyttelsesniveau i Danmark.

Høring

Forslaget har været i høring på høringsportalen. Der er indkommet følgende bemærkninger:

Landbrug & Fødevarer tager umiddelbart vurderingen fra Den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritet (EFSA) til efterretning og har ikke indvendinger imod forslaget.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Alle pesticider der anvendes i EU, skal gennem en grundig sundhedsmæssig vurdering, som fører til fastsættelse af en maksimalgrænseværdi for restindholdet i fødevarerne (bilag II og III), eller som fører til den beslutning, at det ikke er nødvendigt at fastsætte maksimalgrænseværdier (optagelse på bilag IV). Stoffer, hvor alle maksimalgrænseværdierne sættes ned til detektionsgrænsen, overføres til bilag V. Pesticidrammeforordningen, og de deraf afledte forordninger, er derfor vigtige elementer i beskyttelsen af de danske forbrugeres sikkerhed. Regeringen kan alene støtte forslag, der vurderes at være sundhedsmæssigt acceptable.

Det er højt prioriteret fra dansk side, at pesticidrammeforordningen kan virke med henblik på fuld harmonisering af reglerne vedrørende fastsættelse af maksimalgrænseværdier for pesticidrester i fødevarer i EU. For at dette kan lade sig gøre, skal rammeforordningens bilag løbende ændres, herunder bilag II, III, IV og V.

For alle stofferne er det vurderingen, at de foreslåede ændringer vil medføre en tilstand på fødevareområdet, der er sundhedsmæssigt acceptabel.

Regeringen agter på denne baggrund at støtte forslaget.

Det bemærkes, at regeringens holdning til forslaget ligger inden for de retningslinjer, regeringen har forelagt Folketingets fødevareordførere for behandling af komitésager om fastsættelse af maksimalgrænseværdier for pesticidrester.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Man er fra dansk side ikke bekendt med offentlige tilkendegivelser om forslaget i andre medlemsstater. Baseret på afstemningerne fra tidligere lignende forslag vurderes der at være kvalificeret flertal for forslaget.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Forslaget har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.